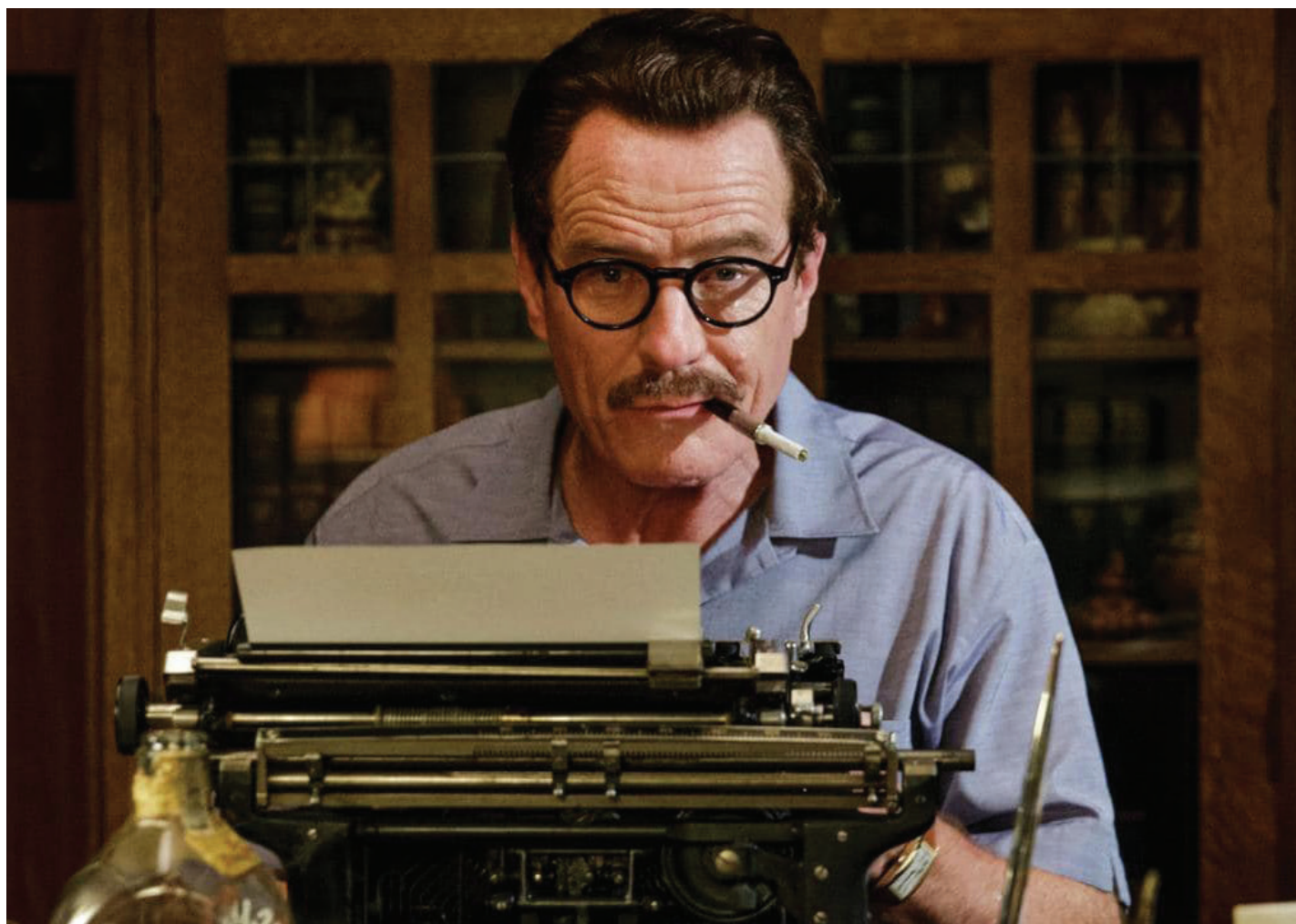

Veronika Završki / Prikaz filma
„Trumbo“ (2015.)

Film *Trumbo* prati istinitu priču američkog scenarista Daltona Trumba i njegovih prijatelja i suradnika koji su bili simpatizeri i članovi Komunističke partije u Americi (kasnije poznati pod nazivom „holivudska desetorica“) i koji su zbog toga bili osuđeni na zatvorske kazne te stavljeni na „crnu listu“ Hollywooda.

Jay Roach, američki redatelj poznat po filmovima kao što su *Dozvola za Fockere*, *Večera s Idiotom* i *Austin Powers* trilogija, u intervjuu za *Consequence of Sound* rekao je kako je inspiraciju za film dobio od svog profesora produciranja Edwaeda Dmytryka, koji je bio jedan od redatelja koji su bili stavljeni na „crnu listu“. Od njega je saznao za borbu Daltona Trumba i cijelog holivudskog sistema, ali i za užasne posljedice mnogih obitelji čiji su članovi na bilo koji način bili povezani s idejom komunizma. Tako je redatelj Jay Roach, nakon duge karijere obilježene komedijama,

započeo s pripremama za snimanje filma nazivom *Trumbo* uz pomoć istoimene knjige Brucea Cooka iz 1977. godine. Scenarij za film napisao je John McNamara.

Dalton Trumbo bio je, dakle, poznati američki autor, rođen 1905. godine u državi Colorado. Rano je otkrio svoju ljubav za pisanjem i u studentskim se danima bavio novinarstvom. Kada se preselio u Los Angeles, počeo je raditi u pekarnici gdje je devet godina odrađivao noćne smjene. To ga nije sputavalo u želji za pisanjem te se nakon nekog vremena uspio probiti u svijet filmske industrije kada je i počeo pisati scenarije za filmove. Osim toga, pisao je i romane te je 1939. godine objavljena njegova najpoznatija knjiga *Johnny Got His Gun* s izrazito antiratnom porukom.

U 40-e godine 20. stoljeća Trumbo je ušao kao jedan od najpoznatijih i najbolje plaćenih scenarista

u Hollywoodu. Tada su počeli i problemi u njegovom životu, ali i radnja filma *Trumbo*. Na samom početku film nas u nekoliko rečenica upozna sa širim povijesnim kontekstom – Velika Depresija (i Drugi Svjetski rat) neke je ljude okrenula komunizmu kao boljoj opciji te se 30-ih godina puno ljudi priključuje Američkoj komunističkoj partiji, ali po završetku Drugog Svjetskog rata, Amerika i Rusija našle su se na suprotstavljenim stranama. Hladni rat potaknuo je novu i agresivniju sumnjičavost prema američkim komunistima kojima se još 1943. godine pridružio Trumbo.

Godine 1947. Odbor Predstavničkog doma za antiameričke aktivnosti pokrenuo je istragu protiv komunističkih simpatizera i članova Komunističke partije u Hollywoodu te pozvao pojedince iz filmske industrije, među kojima je bio i Trumbo, da priznaju svoje komunističko djelovanje i da ukažu na neke druge komuniste. U film su odlično ubačene i stvarne snimke sa suđenja gdje svjedoče i neke druge slavne osobe kao što su (tada još samo glumac) Ronald Reagan i Robert Taylor, koje ukazuju na važnost osude komunističkih djelovanja u filmskoj industriji (iako, za razliku od Taylora, Reagan osuđuje ideju zabrane Komunističke partije). Desetorica koja su odbila odgovoriti na pitanja onako kako je to Odbor želio, osuđeni su 1950. godine zbog neposlušnosti pred Kongresom te im je dodijeljena zatvorska kazna u trajanju godine dana.

Teškoće zatvorskog i poslijezatovorskog života Daltona Trumba prikazane su na iznenađujuće zabavan način, što zbog karizmatičnog Bryana Cranstona (u ulozi Trumba), što zbog samog redatelja koji je karijeru postigao „laganim filmovima“. Očaj ne izaziva čak ni težak život Arlena Hirda, fiktivnog lika kojega u filmu glumi jedan od najboljih komičara današnjice, Louis C. K. Lik Arlena Hirda, prema nekim kritičarima, kombinacija je pet stvarnih osoba koje je Trumbo poznavao u razdoblju od 1947. do 1970. godine: Samuel Ornitz, Alvah Bessie, Albert Maltz, Lester Cole i John Howard Lawson. Preostalu „desetoricu“ činili su još Herbert Biberman, Edward Dmytryk, Ring Lardner, Jr. i Adrian Scott.

Trumbo se po povratku iz zatvora odlučio boriti protiv onoga što je vidio kao nepravdu (onemogućenje zaposlenja i javno sramoćenje) te je nastavio pisati i prodavati svoj rad pod pseudonimima ili u ime drugih ljudi. Ubrzo je postala javna tajna da je Trumbo napisao neke od najboljih filmova koji su izašli tih godina te 1960. godine ne miče svoje ime sa slavnog filma *Spartaka* s Kirkom Douglasom u glavnoj ulozi (kojega u filmu glumi nevjerojatno mu sličan Dean O’Gorman). Kad se Trumbovo ime pojavilo u uvodnoj špici *Spartaka*, postala je jasna apsurdnost holivudske crne liste.

Mnogo je ljudi bilo upleteno u stvaranje spomenute

crne liste, a predvodila ih je Hedda Hopper (Helen Mirren). U filmu se pojavljuje i John Wayne (David James Elliott), kao ikona američkog heroja i utjelovljenje suprotnosti Daltona Trumba. Predsjednik Odbora Predstavničkog doma za antiameričke djelatnosti J. Parnell Thomas (James DuMont) također je prikazan kao jednodimenzionalna osoba u suprotnosti s Trumbom. Kako je jedan od najvećih negativaca ovog filma, Thomasov motiv za progon protagonista ovog filma površno je objašnjen kroz njegov kratki monolog o utjecajnosti filmova i infiltraciji izdajica u iste. U likovima Waynea, Hopper i Thomasa pronalazimo demonizirane negativce koji su nezaobilazna sastavnica tipičnog američkog filma, ali ono što nije tipično je to da su nasuprot njih nekonvencionalni Trumbo i ekipa pozitivci u cijeloj priči.

Iako je Bryan Cranston osvojio nominaciju Oscara za najboljeg glumca u glavnoj ulozi, bila je to godina pobjede Leonarda Di Capria (koja je, zasigurno, bila najpredviđivanija i najočekivanija pobjeda te godine).

Za kraj, treba pohvaliti jedan od ključnih elemenata ovog filma – glazbu. Skladatelj Theodore Shapiro stvorio je autentičnu i privlačnu atmosferu tog vremenskog perioda te doprinio zabavnoj dinamici filma. Iako je film drama, kombinacija odlične glazbe, dobrih glumca i zabavnog dijaloga učinila je svoje te je film, u konačnici, optimističan, a na trenutke i komičan.

